

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sivečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmanu hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Ali je Istra v Avstriji?

Iz Istre dne 11. decembra.

Zdaj so naši državni poslanci zbrani v državnem zboru na Dunaji, kjer se deli kruh od bogate državne mize raznim deželam in narodom obširne Avstrije.

Dobro vemo, katero gaslo je postavil pravico-ljubni naš vladar sedanji vladi, ki ima v državnem zboru svojo večino, na katero se opira. „Jednako-pravnost vsem narodom“ — je oni zlati izrek, po katerem ima delovati sedanja večina in deluje sedanji državni zbor. Koliko pa smo deležni tega mi istrski Slovenci in Hrvatje?

Na to vprašanje hočem odgovoriti, da bodo vedeli slovenski poslanci tudi za nas. Prosili smo že večkrat, a do sedaj ostal je naš glas „glas upi-jočega v puščavi“ v pravem pomenu besede. Opi-raje se na svetopisemske besede: „prosite in se vam bo dalo, trkajte in se vam odpre“ in glede tudi na uspehe, katere so drugi dosegli od sedanjega držav-nega zbora, nismo tudi mi še popolnem obupali, ampak najtopleje se priporočujemo vsem slovenskim in slovanskim poslancem, da bi se jedenkrat ozrli tudi na naše, več ko opravičene želje.

Ker so Slovenci na Kranjskem že marsikaj dosegli od sedanjega državnega zbora in vlade, že sama logika terja, da se tudi nam isto da: ker za-gotovljena je enakopravnost vsem narodom, a ne posamičnim deželam. Ker pa prebiva **slovenski narod** ne le na Kranjskem, ampak tudi na Primorskem, Koroškem in Štajer-skem, prosimo in trjamo, da se mora **§. 19** drž. osnov. postav tudi za nas oživeti in spoiliti!

Da so naše šole na najslabši stopinji gledé jezikovne enakopravnosti, je naš poslanec g. Vi-tezič že temeljito dokazal, — a ostalo je vse pri sta-rem. Čudno, da je gospóda imela za nas povsem

gluha ušesa! Ali nismo tudi mi zvesti sinovi iste države, kakor drugi deželani in narodi? Je-li Istra, tužna Istra izven cesarske meje? Ali nas hočejo res pahniti v nenasitljivo žrelo — irredenti?

Celo kopo zanimljivih, tudi veleizdajskih novic bi lahko povedal o naših srednjih šolah, ka-tera so osnovana povsem na protinarodni podlagi; nekatere izgojujejo ne le Slovanom zaklete sovražnike, marveč tudi državi škodljive in nevarne mladeniče, od katerih je že marsikoji moral uiti v blaženo državo. Kdo ne ve, da je pred ne-katerimi leti nek osmošolec večkrat oskrnil spo-minek cesarja Franca I. v Kopru, ter bil radi tega zaprt? Kaj se godi na Koprski gimnaziji, kjer neso odprte duri našemu jeziku, ve vsakdo, ki je kaj časa v Kopru bival.

Ali je potem čudno, da rastejo irredentarji po Istri, kakor gobe po dežji? Kdo drugi jih vzgojuje, kakor država sama na račun naših slovanskih žuljev!

Na tako žalostnej stopinji je naše srednje šolstvo; — a ljudsko je temu jednako. Laška, neopravičena večina v deželnem zboru in deželnem šolskem svetu usiljuje občinam italijanski jezik v ljudske šole. Ako prosi kaka čisto slovanska občina kake podpore, je prvi pogoj, da se upelje v šolo laški jezik. Pri vsem tem pa ravna občinski gla-varji — pritepeni Karnjeli — samooblastno, ter določujejo učni jezik, usiljujejo šolam laški jezik z berilom i. dr.

Vse to je večinoma razjasnil že g. Vitezič, a zastonj, — ostalo je vse pri starem.

O našem c. kr. namestniku Pretisu ne bodem govoril, ker je bilo o tej zadevi brezuspešnih besed in člankov že dovolj in ker je to stvar, o kateri ni dopuščena debata v časnikih.

Ali smo v ustavnej državi Avstriji? Kdo more to trditi? Naši slovenski poslanci naj povprašajo

grofa Taaff-ja še jedenkrat, je li njegova zastava le nemška in italijanska, ali pa res zastava jednako-pravnosti?!

Mi Slovani v Avstriji občutimo oboje prvo, a poslednjega ne. Deželni gospodarji Lah, kateri so se gospodarstva s silo polastili ter ga tudi s silo drže (vidi dogodke v letošnjem državnozbornem za-sedanji!), nam usiljujejo italijanščino, a c. kr. na-mestnik in njegovi podložni uradi nemščino.

Kako je „cesarski“ namestnik pri svojem po-tovanji povpraševal in usiljeval nemščino v šolah in uradih, sem istočasno že v „Slov. Narodu“ povedal; danes naj povem nekaj o drugih uradih.

Nek občinski glavar, povsem slovanske občine, je kot narodnjak — bela vrana v Istri! — odgo-voril na laški dopis, da prosi, naj se mu piše slo-venski. Plačal je globo — pa mirna Bosna —, če tudi je „rekuriral“ na namestništvo!

Najnovejša dogodba, — ki se še ni izvršila popolnem — je pa sledeča: Kupčijska zbornica istr-ska terja v laškem jeziku od popolnem slovanske občine nek izkaz. Slovenski župan vrne dopis s prošnjo, naj se mu piše slovenski. Mesto sloven-skega dopisa dobi od glavarstva na Volovskem na-log v nemškem jeziku, da mora odgovoriti na laški dopis, drugače plača globo 20 gld. — Napravil se je utok na namestništvo, katero ga gotovo ovrže, kakor je prvega.

Istrska trgovinska zbornica je za celo deželo, v kateri prebiva tri četrtine Slovanov, a vender terja od popolnem slovanske občine laških dopisov re-šitev! Po katerem pravu? To je nekaj za slovenske državne poslance.

Dokaze zato sem pripravljen koj izročiti, ako bi jih kateri slovenskih poslancev blagovolil upo-rabiti.

Naj povem še to, da se pritožimo za to na naj-višje mesto in tam potrebujemo pomoči. Ako sedaj

LISTEK.

Casnikarstvo in naši časniki.

(Dalje.)

V 27. dan maja 1852. l. je prišel na svetlo nov tiskovni zakon, ki je popolnem uničil prejšnjo svobodo tiska ter časopisom usta zamašil. V to mu je pomagal še pregledani kazenski zakonik. Načelo temu zakonu je bilo, duhu časopisov vzeti vso samostalnost, kar se mu je posrečilo s tem, da je spodkopal nezavisnost onim, ki so časopise spisovali in jih pred svetom zastopali. Sredstvo v to pa mu je bilo, da ni toliko pretil osobi, temveč najbolj časnikarskemu podjetju samemu. Zato je pretila dvojna kazen vsakemu prestopku: zasega posamičnih številk časopisa (§. 25 tisk. zak.), pre-poved časopisa za nekaj časa ali pa popolna pre-poved za zmiraj (§. 22 tisk. zak. in §. 29 kaz. zak.); poleg tega je druga kazen pretila pisatelju članka, predstavljalcu, izdajatelju, ured-niku, tiskarju in založniku časopisa; ta ka-zen zadene njih osobno svobodo ali pa uloženo

zavarščino, katere po obsodbi več ali manj izgubi (§§. 7 in 28 kaz. zak.). Sodnik je vsled posamičnih odstavkov moral presojudati ne le posamične izraze in stavke, ampak tudi o posledicah, katere bi morebiti čitatelj iz prijavljenega članka sklepal. Razne take mogoče posledice so mu morale biti po-sebna budodetstva, o katerih je imel izreči svojo obsodbo. Kazenski zakonik ga je silil, da je pred-metnega (objektivnega) budodetstva iskal v pod-metnem (subjektivnem) utisku. Kako raztegljive, kako nevarne so take določbe, pričajo pač najočit-nejše one besede francoskega državnika (Talleyrand-Périgord): „Dajte mi par zapisanih besed, in pisa-telja bodem spravil na vislice“. Zelo razupita sta tudi odstavka 10 in 22 tisk. zak., ki gosposki da-jeta največjo postizno ali zaustavno moč nasproti časopisom. O določbi §. 12 tisk. zak. in o minister-skem razglasu od 6. junija 1854 govorili bodemo poslej. A vse te in razne druge policijske naredbe nasproti časopisom še neso zadostovale samovoljni vladi. Zato je skušala še gmotno ugonobiti zlasti politične časnike. 27. dne oktobra 1857 so prijavili naredbo, ki je od leta 1848 odpravljeni časniški kolek zopet upeljala in sicer zelo visok kolek od

jednega krajcarja starega denarja od vsakega lista, od vsake številke posamičnega časopisa; tudi je po-višala davek od uvrstkov (inseratov) od 10 na 15 krajcarjev starega denarja.

Ne gledé na nekatere nepomenljive olajšave, izražene v tiskovni noveli od 27. dne novembra 1859. leta, je ostalo pri označeni ostrosti nasproti časopisom do novega tiskovnega zakona od 27. dne decembra 1862. Politično gibanje je bilo v onem desetletji do 1860 popolnem potihnilo mej Slovenci. A kaj bi pričakovali od malobrojnega in prepohlev-nega slovenskega naroda ko so celo veliki mogočni narodje komaj dihali v jeklenih oklepih vladnega absolutizma! O državnih razmerah in o državljanskih pravicah se takrat ni smelo govoriti, še manj pa o njih pisati. Slovenski politični časopisi so bili že davno potihnili, le „Novice“ se neso hotele odpovedati svojemu novemu naslovu, v katerem se je beseda „narodne“ posebno poudarjala. Redoma so prijavljale dopise, v katerih so se tudi narodno-politične razmere obravnavale. Res, da so do-tični predeli bili tako rahlo sestavljeni, da se jim je na prvi pogled poznalo, da jih je njih modri urednik opilil vseh preostrih besed, ki bi bile imele

propademo, potem nam ne bo mogoče več ustati. Molče bodemo morali trpeti krivice, ki se nam godé od iste vlade, za katero delajo naši poslanci.

Kakšno pa je naše gmotno stanje? Kakšne so naše ceste, koliko jih je in koliko je država za nje storila, se prepriča vsakdo, ki po njih hodi. Koliko je storila država in dežela za gmotno stanje istrskih Slovanov, vemo sami, ki smo prepuščeni svoji žalostni usodi.

Kdo skrbi za naše umno kmetijstvo, za obrtnijo in kupčijo? Mogoče ona kmetijska družba, katero je vlada v tekočem letu razpustiti morala, ker je bila v laških — irendentarskih rokah, katere so državno podporo tlačile v lačne žepe ter stegovala čez morje v obljubljeni dežel? ali obrtnijske in gospodarske šole, katerih imamo v Istri toliko, kolikor zamorci v Afriki?

Skoro bi tedaj začeli verovati, da Istra ni v Avstriji in da ne živimo že koncem 19. stoletja.

Politični razgledi.

Quintus Curtius de Zvezdca.

V Ljubljani 13. decembra

V včerajšnji seji **državne zbornice**, ki je bila menda zadnja pred božičnimi prazniki, interpeloval je poslanec Tausche in tovariši justičnega ministra zaradi sestavljanja letnega imenika porotnikov pri okrožnem sodišču v Leipzu na Čskem za l. 1884, pritoževaje se, da so porotniki jako nerazumno razdeljeni. — Po tej interpelaciji vzprejme zbornica v tretjem čitanju postavbo o pobiranju davkov do konca marca 1884. l. Poslanec Mattuš poroča na to o vladini predlogi glede vojaškega nabora v letu 1884; postavba se vzprejme brez debate v drugem in tretjem čitanju. Poslanec Zach. Herrmann utemeljuje potem svoj predlog o polajšanju hišnega davka za stanovališča neimovitih ljudi; posebno priporoča, da naj bi bila nova stanovališča fabriških delavcev 30 let davka prosta. Podpira ga poslanec pl. Porthcim.

V českem klubu izvolil se je včeraj odsek petorice, ki bode imel obravnavati in urejati nova klubova pravila. V tem odseku so poslanci: R. Clam, Mattuš, Fandrlík, Trojan in Zeithammer. Mladost E. Gregr je vnovič od klubovega namestnika dr. Rieger-ja zahteval, da naj mu pismeno izroči uzroke, zakaj da ni bil vzprejet v česki klub.

Označena „velikanska“ prememba v osobji **moravskih** političnih uradnikov omejena je samo na dva slučaja. Dosedanji namestniški svetnik Türkheim, ki je vodil kot vladin komisar zadnje državnozbornske dopolnilne volitve, bode namreč prestavljen k oddelku za cestogradje, kjer bode imel manj prilike delovati za moravsko „vzporedno vlado“ Člumečkega in tovarišev; na njega mesto pa pride k namestništvu dozdajni okrajni glavar v Boskovici, Souček. — Za predstoječe volitve v Bnsko trgovinsko zbornico, zadnje po starem volilnem redu, narodna stranka ni postavila kandidatov ter se jih ne bode udeležila, ker Nemci ne hoté ničesa slišati o kakem kompromisu.

Z velikim zanimanjem in očeno pozornostjo vršilo se je predvčeraj v **ogerskeje** gosposki zbor

nici glasovanje o predloženi postavi glede ženitve židov s kristijani. Nadvojvode neso bili navzočni, tudi ne mnogo nadžupanov, pač pa mnogo cerkvenih dostojanstvenikov. Prvi „ne“ izgovoril je knez-primas Simor, kojemu so sledili glasni eljen-klici. Izmej nadžupanov sta glasovala proti postavi grof Szapary in knez Eszterhazy; izmej drugih pa: grof Cziraky, naddvornik grof Szapary, grof Szechen, vsi Apponyi in Zehy, grof Tassilo Festetics in grof Karoly. Za postavbo pa: grof Julij Andrássy, baron Edelsheim, grof M. Tonyay, Szlavy. Iz 212 glasov bili so 103 za postavbo, 109 pa proti njej. Po glasovanju je predsednik naznanil, da bode rezultat objavljen zbornici poslancev. — S tem izidom napravila se je Tiszinemu kabinetu velika neprilika; trdi se, da boče Tisza iz nje napraviti kabinetno vprašanje.

Vizitke države.

Srbski minister vnanjih stvari, Bogičević poslal je te dni okrožnico do srbskih zastopnikov v inozemstvu, v kateri opisuje zadnji ustanek v vzhodnji Srbiji, navaja njega uzroke, konstatuje povratak normalnih razmer in navaja, s kakim sredstvi namerava vlada v prihodnje zabraniti jednake dogodjaje, ne da utesni ustavnost in svobodni razvoj dežele. — O imenovanem ustanuku v okraji Prekoplje javlja se iz Belegradu, da je izviral iz črnogorskih stanovnikov rečenega okraja, kateri so se, broječi kakih 70 duš, pred nekimi leti pod vodstvom znanega Peko Pavlovića z dovoljenjem in podporo srbske vlade ondu naselili ter vedno bili nemiren, neprijubljen element mejjamošnjimi prebivalci. Dotični nemiri pa da so se udušili brez izrednih sredstev, s samimi panduri in mejnimi stražniki tistega okraja. — Proti Pašiću in drugim ubeglim ustaškimi vodjem se bode konečna obravnava vršila v 16. dan t. m. Po razglašeni razsodbi in contumaciam se bode jednodelno vojsko takoj demobilizoval. Že obojeni vodje so se doveli v Požarevaško državno ječo.

Nemški cesarjevič dospe v 16. dan t. m. v Genovo, 17. ali 18. pa v Rim. Njegovo romanje se smatra kot čin udvorljivosti proti kralju Humbertu, kakor tudi proti papežu. V Berlinu in v Rimu domnevajo, da bode ta obisk cesarjevičev pri kralji in papežu neka precejšna za bodoče potovanje cesarja Frana Josipa v Rim. „Bersagliere“ pravi, da bode obisk nemškega cesarjeviča dokazal, da lahko pride kak vladar v Rim in ondu obišče ob jednem državnega in cerkvenega poglavarja.

Dopisi.

Iz Podgradskega okraja v Istri.

10. decembra. [Izv. dop.] Kakor je bilo naznanjeno v cenjenem listu, priredilo jo „Podgradsko bralno društvo“ dne 25. nov. besedo s pesm v spomin svojega desetletnega obstanka — in še več: svojega preporoda.

Doseđanje društvo je bilo le v ožjem pomenu, namreč za uradnike in drugo gospodo, da si je skupaj naročevala potrebnega berila. Letos pa se je društvo preustrojilo; združili so se rodoljubi — do sedaj je tega imena le malokdo zaslužil, Bog dal v prihodnje! — celega okraja, da društvo, ki je bilo na jako slabih nogah, okrepečajo ter je razši-

rijo tudi za prosti narod, kateri do sedaj ni imel nobene duševne hrane.

Ravno zato je bila veselica tako mnogobrojno — za naše žalostne razmere! — obiskovana. Jako težavno je toliko inteligencije spraviti skupaj, posebno, ker se ista za narodni napredek jako malo, ali celo nič ne briga. Tim večja hvala g. Slaviju Jenku, predsedniku, in g. Jelusiću, tajniku, da sta se potrudila vzbuditi zaspano našo gospodo! Ako se bomo večkrat pri tacihi prilikah videli, se bo gotovo marsikomu roka otajala, da bo prijel za narodno oralo ter pričel orati zapuščeno narodno polje. Odboru našega bralnega društva toplo priporočam, naj neustrašljivo, marljivo deluje da večkrat napravi jednake veselice, pri katerih se bomo drug drugu navduševali in spodbujali na delo. Zadnji čas je že, da se zdramimo iz žalostnega narodnega spanja!

Sporod vršil se je v občno zadovoljnost, posebno tudi zato, ker v tukajšnjih krajih so take veselice — bele vrane. Ker v domačem taboru nemamo potrebne moči, je odbor naprosil gospico Bachmanovo iz Bistrice, da je na glasovitu ubirala za naše trdó uho v tužni Istri — presladke glasove, za kar jej izrekamo srčno zahvalo s prošnjo, da bi nam še večkrat s svojo spretnostjo razveselila naša okamenela srca, katera tare nasprotni nam duh in občno narodno spanje.

Na boljšem pa smo s pevskim zborom; pevce smo dobili v domačem logu v Brezovici, kjer se je lansko leto ustanovila narodna Čitalnica. Ista ima svoj pevski zbor iz kmet-skih grl, katera je g. Medvešek, učitelj, v jednom letu že tako izuril, da so cel večer prepevali razne narodne in umetne pesni v občno zadovoljnost. Pevci in njih vodja so pokazali, koliko se da doseči v kratkem času, ako se ne ustraši težavnega dela. Kaj delajo drugi učitelji, da v celém okraji ni drugzega pevskega zbora? „Doice far niente“ — pravi L. h. in po tem gaslu se ravnaajo. Zdramite se jedenkrat in lotite se dela! Ni je zapreke, ki bi zavirala rodoljubnega dela, ni boljšega sredstva za narodno prebujenje, kakor je ravno narodno petje, ni tudi boljše zabave, kakor poslušati ubrano pesen. Ali ni zadost o plačilo za trudapolno delo, ako se po vasi razlegajo mili glasovi domače pesni, mesto sedanjega surovega rujovenja, katero so zanesli mój naše mladeniče iz Trsta? Ravno isti večer Podgradom smo namreč slišali grdo spakedranje laških pesniških odpadkov, mesto domačih mlh, narodnih pesnij. Ali ne bolijo ušesa in srcé vsacega Slovence, ki sliši v slovenskej vasi kaj tacega? Kako pa še tistega, ki ima kaj muzikalnega posluba, kakor Podgradski g. učitelj?

Kam sem zabredel? Pisati sem hotel o naši narodnej veselici, pa sem prišel do g. učitelja, katerega pri veselici ni bilo, — ker ni ud našega društva, ampak — oprostite gospodo, da dregnem v — „Concordio“! Brrrr! „Concordia“ Podgradom,

dražiti državnega pravdnika. „Zgodnja Danica“ je bila že začetkom tako pohlevna in pobožna ter tudi za časa onega desetletja ni nikdar vladi dajala povoda, da bi zoper njo postopala z oostrostjo tiskovnega zakona; to tem manj, ker se je le redkokrat vtikala v politična vprašanja, vsaj teh samostalno nikdar ni razpravljala. V Celovci pa smo dobili nov list „Šolski prijatelj“, ki že po svojem imenu izključuje politiko iz svojih predalov. Uredoval ga je sedanji pogumni starosta koroških Slovencev, glasoviti Andrej Einspieler. List je skrbel za potrebe slovenskih šol in slovenske mladine ter je prinašal obilo poučno-zabavnega berila. Izhajal je do leta 1855 v karerem se je njegov urednik poprijel drugzega dela, ter svoje plodove jel prijavljati v novem listu — „Slovenskem prijatelji“. Ta cerkveni list priskrbuje zlasti duhovnikom obilo hrane. S prva je izhajal po dvakrat v meseci, od leta 1860 do današnjega dne pa le po jedenkrat, ker je nova ustavna doba zopet zvalila njegovega urednika na polje političnega delovanja. Bog ohrani krepkega branitelja narodnih pravic še mnogo let nam vsem in zlasti koroškim Slovincem!

Na drugem mestu smo že omenili, da je od

leta 1850 do 1853 v Celovci tudi brenčala „Slovenska bčela“, ki jo je neumorno delavni profesor Anton Janežič z medom zakladal. A ozki okvir tega lepoznavskega lista ni zadostoval rečenemu izdatelju, zato je zaprl „Slovensko bčelo“ ter je leta 1854 jel izdajati obširniši lepoznavski list „Glasnik“, ki je sprva izhajal po dvakrat v meseci, leta 1861, 1862 in 1863 po trikrat, pozneje pa zopet po dvakrat do leta 1868. „Glasnik“ je bil prvi slovenski lepoznavski list, ki je, primeren rastočej naobraženosti slovenskega naroda, res resnobno obdeloval razne znanstvene in slovstvene stroke. S tem smo našli vse slovenske časnike, ki so za dobo vladnega absolutizma (1852 do 1860) in še mnogo let poslej za dobe Schmerlingove ustave (do 1865) izhajali v slovenski besedi. Le ljudski učitelji so se bili precej po oklicani ustavi toliko oživel, da so že leta 1861 v našem mestu, v glavnici bodoče Slovenije, ustanovili poseben didaktičen list „Učiteljski Tovariš“. Ta naučni list je izhajal precej s prva po dvakrat v meseci.

Cesarska diploma je oklicala Avstrijo za ustavno državo, ki je po spodkopanem poskusu mi-

nistra Golubovskega dobila razupito ustavo Schmerlingovo. Državni zbor je dobro poznal imenitnost časnikarstva ter se je rano jel pečati z novim tiskovnim zakonom. Ta nov zakon od 17. dne decembra 1862 (v Avstriji prvi po državnem zastopu sklenjeni) je dejansko obveljal 9. dne sušca 1863 ter je še sedaj v veljavi. Znano je, koliko pomanjkljivosti ima ta zakon na sebi, znano je, da vseh teh pomanjkljivosti tudi ni odpravila tiskovna novela od 15. dne oktobra 1868, znano je, kako dvomno in pristransko so pogostem tolmačili posamične njegove odstavke ter zlasti ustavoverni Nemci in nemškutarji nasproti slovanskim narodom zlorabili posamične njegove določbe. Ta zakon vsaj načeloma priznava svobodo časnikarstvu, ki je le po zakonu odgovorno rednim sodnikom. Isti dan (17. dne decembra 1862) zagledala je beli dan neka novela kazenskega zakona, ki je časnikarje kaj nevšečno dirnula. Bil je pravi korolarij tiskovnemu zakonu, ter je v deveterih odstavkih branila državno ustavo, državni zbor in deželne zbore, vse javne uradnike, vojake in duhovnike gledé na njih službena opravila pred napadi in razžaljenjem v časnikih. Vse to je moralo močno razši-

v popolnem slovenskej vasi popolnem narodnega okraja — na črkeji meji! Najnovejši steber nemškega mostu do Adrije! Kakšen napredek! Čast ustanoviteljem! Še korak naprej — na vrh Šabnika ali Žabnika — pa boste videli sinjo Adrijo!

Nečem dalje opisovati „Concordio“, ne njene namena, niti njenih udov ker vse to bi bilo preveč, ker „steber“ je tako močan, da ostoji v glavnem iz bistrumnih kapacitet — „beričev“ — pardon! sodnijskih slug, ker nečem nobenega razžaliti na časti! No, duša društva „.....“ pa je naš g. sodnik, kateri je pred narodno veselico pobegnil iz Podgrada — zakaj? — ga nesem vprašal; je boljše, da vé le sam!

Toliko o „Concordii“ in „Concordistih“; omeniti hočem še jednega, ki je tudi „Concordist“, a ne zato — saj ne vé, kaj dela; Bog mu grehe odpusti! — ampak, ker je nevoizvoljeni občinski glavar, ki o svojem poklicu toliko ume, kakor zajec o bobnu. To je pokazal pri prvi seji, kjer je preobračal take kozolce, ki so proti vsem §§. občinske postave. Moža bodo že višje oblastnije izučile, da živimo v dobri ustave in zakonov, a ne samosilstva; da župan mora skrbeti za dobro svojih podložnih, a ne za svoj prazni žep!

Toliko o nepričakovane narodni veselici, a še menj pričakovane „Concordii“ in žalostnih Podgradskih razmerah.

Stranski ud „bralnega društva“.

Iz seje mestnega zbora Ljubljanskega.

Mestnih odbornikov bilo je v obeh sejah 6. in 7. decembra navzočih 18.

Župan Grasselli naznanil, da se je dvorni svetovalec c. kr. vseučiliški profesor vitez Miklošič za podeljeno mu častno meščanstvo Ljubljanskega glavnega mesta srčno zahvalil telegrafno. (Dobro.) Župan Pražkega mesta g. dr. Černy izreka zahvalo za presrečno čestitko Ljubljanskega mestnega zbora o priliki otvorenja českega narodnega gledališča.

V imenu finančnega odseka poroča mestni odbornik Hribar o načrtu tržnega reda za živinski trg in o novem regulativu za mestno klavnico. O posamičnih paragrafih se je podrobno pogovarjalo, a primanjkuje nam prostora v našem listu, iste priobčiti. Pač pa bodemo pri občeni važnosti za prebivalstvo Kranjske in sosednih slovenskih dežel, katerih prebivalci prihajajo čestokrat na Ljubljanski živinski trg, priobčili v prihodnjih listih v narodnogospodarskem delu tržni red za živinske sejme v Ljubljani. Odbornik g. Hribar predlaga končno v imenu finančnega odseka:

Slavni mestni zbor naj sklene:

1. Načrt tržnega reda za živinske sejme, obsegajoč splošne in posebne določbe, in regulativ za klavnico, obsegajoč pravilni red, klavnične pristojbine, klavnično opravo in notrajni opravični red, se vzprejme.

2. Mestnemu magistratu se naroča, da ima načrt „tržnega reda za živinske sejme“ in klavničnega regulativa predložiti neutegoma visoke c. kr. deželne vladi v potrjenje s prošnjo za brzo rešitev, da bodeta načrta že s 1. januarjem 1884 zamogla stopiti v veljavo.

3. Oba načrta predložita se visoke c. kr. deželne vladi v slovenskem izvirniku in se imata potem, ko zadobita potrjenje, tudi v slovenskem jeziku dati natisniti ter razdeliti mej vse tukajšnje mesarje, klavce in gostilničarje, razven tega pa na lahko vidljivem prostoru v klavnici in na mitnicah pabiti.

4. Mestni magistrat se pozivlje, naj stori vse potrebno, da se bode sejmische v smislu postave zoper živinsko kugo z dne 29. februarja 1880 priredilo kolikor mogoče že do mesečnega živinskega trga dne 8. januarja 1884.

5. Mestnemu magistratu se naroča, naj takoj, ko klavnični regulativ zadobi potrjenje visoke c. kr. deželne vlade, pozove personalni odsek, da stavi plenumu mestnega zastopa svoje nasvete glede plač klavničnega personala.

Vsi predlogi se vzprejmo.

V imenu policijskega odseka poroča mestni odbornik dr. Bleiweis vitez Trsteniški glede računov o zdravilih za mestne uboge v prvem in drugem kvartalu 1883. leta. Poročevalec pravi, da mora grajati zopet stare napake pri zapisovanju receptov za uboge, kakor lansko leto. Vsa naročila mestnim zdravnikom, ravnati se po določilih ministerijalne naredbe pri zapisovanju zdravil, so bila brez uspeha. Petdeset receptov je zapisanih, ki stanejo več nego po goldinarji jeden, dvajset je takih, ki veljajo več ko dva goldinarja. Mestni zdravniki nebejo ničesar slišati, da je fond za uboge na kantu in nebejo pripomoči k temu, da bi se vsaj premožnejši izogibali hoditi po recepte, kakor reveži. Naravnost grajati je treba mestnega fizika dr. Kovača, ki neče ničesa slišati o štedenju. Kolikrat se mu je že naročilo, zapisavati zdravila za uboge v takej obliki, v kateri so ceneji če tudi nič slabši, se izogibati sosebno že zastarelega zapisovanja kroglic, ki so v lekarni jako drage. Vse zastoni!

Poročevalec pravi, naj bi se sedaj še ne določila mestnim zdravnikom zagrozena globa, a naj se ti še jedenkrat, posebno strogo pa dr. Kovač opozoré, da se imajo ravnati pri zapisovanju zdravil za mestne uboge po ministerijalni naredbi, privatni gg. zdravniki pa naj se po okrožnici naprosijo, zapisovati za uboge cena zdravila. Račun za prvi kvartal v znesku 316 gld. 83 kr. in za drugi kvartal v znesku 318 gld. 32 kr. za leto 1883. se pa odobri.

Predlogi se vzprejmo

Gospod župan Grasselli izraža željo, naj bi policijski odsek mestnega fizika dr. Kovača pozval v sejo, in naj bi mu strokovnjaki odseka doka-

zali nepravilno ravnanje, kajti napram mestnemu magistratu sklicuje se dr. Kovač zmirom na to, da on že ve, kaj dela kot strokovnjak, magistrat pa tega ne ve, ker ni strokovnjak.

Dr. Bleiweis vitez Trsteniški obljubi prihodnjič pozvati mestnega fizika dr. Kovača v odsek na odgovor.

Mestni odbornik dr. Derč opomni, da ve dogodbico, kako se je izjavil mestni fizik napram sklepom mestnega zbora.

Potem se javna seja sklene in prične tajna.

Domače stvari.

— (Za nove, oziroma dopolnilne volitve v trgovinsko in obrtno zbornico kranjsko) leže volilne listine od 23. t. m. do uštetega 6. dne januarja 1884 na ogled. Za volitve v trgovinskem oddelku in v tretjem oddelku obrtne skupine pri c. kr. davkarjih in glavnih davkarjih, listine vseh volilcev v prvem in drugem oddelku obrtne skupine (veleobrtinija in rudniška obrt) pri c. kr. okrajnih glavarstvih, listine vseh volilcev Ljubljanskih pri magistratu v Ljubljani. Ugovori proti volilnim listinam naj se v omenjeni dobi ulagajo pri imenovanih uradih ali pa neposredno pri volilni komisiji v Ljubljani na Bregu št. 6, II. nadstropje. Napis tacim ulogam je: Na volilno komisijo za volitve v trgovinsko in obrtno zbornico v Ljubljani. Take uloge so poštnine proste, ako se nadpisu da dostavek: „V volitvenih zadevah“.

— (Umrli) je včeraj zvečer ob 7. uri gosp. Silvester Keše, dekan v Begunjah in okr. šolski nadzornik. V m. p.!

— (Mil. g. dr. Janez Glavina), škof Tržaški, je prišel nazaj iz Rima v Gorico 10. t. m. popoludne.

— (Prečast. g. dr. Jožef Gabrijelčič), vodja centralnega seminarija v Gorici, postal je tajni kamornik papežev in dobil naslov „monsignor“.

— (Potres), precej močan, bil je včeraj ob 3. uri 14 minut v Zagrebu. Mer mu je bila od zapada proti vzhodu. Mej potresom čulo se je podzemeljsko bobneje.

— (Z loparjem po glavi udaril) je včeraj ob 1/2 1. uri po noči pekovski pomagač Avgust Perko, v službi pri pekovskem mojstru g. Janši na Bregu, pekovskega učenca Jurija Burgarja, in ga tako teško ranil, da so ga prenesli v bolnico. Učenec ni hotel po ukazu pomagača Perka hitreje delati, kar je slednjega zjezilo, da ga je z loparjem udaril.

— (Izpred porotnega sodišča) v Rudolfovem.) V 3. dan t. m. dopoldne je bila obsojena Mica Klemenčič, 20 let stara iz Vinivraha, na 3 leta težke ječe, poostrene vsaki mesec z jednim postom, ker je mej 1. in 2. avgustom t. l. novorojenega dečka v svojej spalnici porodila, zadavila in v gnoj-

riti okrožje tiskovnih prestopkov — in res so pristranski ustavoverci neprestano rabili to dvojerezno orožje zoper vse časopise in časopisce, ki neso v njih rog trobili. Izgledov pač ni treba navažati, ker so vsem razumnim Slovencem še v predobrem spominu. Krvavi pot českega časopisja v onej dobi pa je zadnjič v državnem zboru na Dunaji popisal neki česki poslanec urbi et orbi. Kako kočljive so določbe tiskovnega zakona o zasegi (konfiskaciji) posamičnih listov, o tem znajo slovenski časopisci marsikatero pesen zapeti; kaj pomaga „Slovenskemu Narodu“ § 10 istega zakona, ki izrečno poudarja, da se lahko po pravnem potu pritoži zoper neopravičeno zasego ter iz državne blagajnice zahteva odškodnine! A ustavoverskim zakonodajalcem, tem razupitim liberaluhom ni zadostovala še zasega, ampak v 38. § rečenega zakona so vzprejeli še začasno ustavljanje (suspensijo) časopisov. In da bi svojo ustavo pač zavarovali za veke, izrekli so se v dotičnem odstavku tako, da je imela vlada v vsakem posamičnem slučaju popolno oblast neugodni list začasno ustaviti. Res je mnogo let pozneje to policijsko pravico nekdanjega absolutizma vladi vzela novela o tiskovinah od 15. oktobra 1868. A

koliko je že slovensko časopisje po onej neomejenej določbi trpelo, pričal nam bode nekdanji „Naprejek“ v Ljubljani in „Slovenec“ v Celovci. Na isto vrsto tiskovne svobode kaže tudi ona določba, ki jo je dolgoletna vaja izvila iz § 16 tiskovnega zakona; dopušča namreč objektivno preganjanje časopisa. Mej slovenskimi listi pač „Slovenski Narod“ ve zapeti marsikatero pesen o tem razupitem objektivnem postopanju proti vladi neučnemu listu. A to ravnanje je bilo pred 15. dnem oktobra 1868 dosta bolj škodljivo, kaj zelo nevarno vsakemu časopisu; kajti ono dobo so take objektivne obsodbe lista (brez preganjanja oseb) prištevali številu obsodb, po katerem je pri novem prestopku sodnik ustavil časopis. Res ga je ustavil le začasno, k večjemu za tri mesece, če je bil časopis že prej trikrat obsojen, a to je zadostovalo, da se je popolnem uničil časopis. Koliko gmotne škode je trpelo podjetje? Glavni namen tej določbi pa je bil, da je glasilo izgubila politična stranka, katere načela je uničeni časopis zastopal in razširjal. O tej izgubi vedo soditi le oni našinci, ki so se kedaj sami s časopisjem pečali ali pa dejanjsko izkusili, koliko težav in sitnostij je treba premagati pri usta-

novljenji novega časopisa. Kako počasi prodra mej narod vsak nov list! — in vendar politična stranka — ki hoče svojo veljavo mej narodom ohraniti, ne more biti cele tri mesece brez pisanega, — tiskanega glasila. Pri nas tega nismo poskušali, ker so naše gmotne moči prepikle; a vsak se spominja, kako so o času najsurejšega preganjanja českih časopisov ravnali mnogobrojni, pogumni in imoviti Čehovi. Res od teh nam se je uiti, kako dosledno mora vsak mož, vsak narod postopati, če hoče v javnem, v političnem življenju kaj veljati. Komaj je vlada s svojim objektivnim in subjektivnim postopanjem Čehom ustavila, uničila jeden časopis, že so drugi dan izdajali novo glasilo ter je pošiljali vsem naročnikom starega časopisa. Časih so že več dni, celo več tednov prej izdajali nov list, ker so vedeli, da sovražna jim vlada lahko vsak trenutek ustavi, uniči stari list. Od Čehov bi se morali pač učiti, kako imamo pobijati nam neugodno vlado, krepelji in debele skleške jej metati pod noge, ne pa drobnih mežljjev, s katerimi otroci svinjko gonijo!

(Dalje prih.)

nico vrgla — 3. t. m. popoldne: Mica Zaletel iz Sele pri Mirni peči, 22 let stara, zaradi tega, ker je 28. avgusta t. l. novorojeno, pri vodnjaku porojeno dete takoj po porodu zadušila, povila ga v sesterno kikirjo, nesla na skedenj v seno, drugi dan pa na kolarnico. Njena sestra je v kolarnici skozi špranjo zagledala kikirjo, hotela je vzeti in našla umorjeno dete. Zlo-dejka ni tajila in bila je obsojena na 3 1/2 leta težke ječe, poostrene z 1 postom vsaki mesec. — 4. grudna: France Grbec, 22 let star iz Prapreč pri Žužemperku, zaradi težke telesne poškodbe. Zvečer 7 avgusta t. l. je žandarja Matiča s trdim orodjem po glavi udaril, da mu je nosno kost zdrobil in mu tudi levo oko močno poškodoval. Žandarski vodja in Matič sta 7. avgusta patrolirala in trudna ponoči šla počivat pod kozolec Grbca. Vodja je sedel, Matič se ležal na desno roko operl. Franc Grbec je vriskal in žvižgal na vrtu, potem šel spat na seno, ki je pod kozolcem na vozu bilo. Predno se vleže, se pridusi, gre raz voz najde neko orodje, udari žandarja po glavi in zbeži k vodi in tam še jedenkrat zavriska. Grbec se zagovarja s tem, da je mislil, da je velik mesarski pes iz Žužemperga. Obsojen je bil na 2 1/2 leta težke ječe, vsaki mesec z jednim postom. — 8. grudna: Janez Kuntarič, bivši župan v Kostanjevici, 50 let star, obdolžen golju-fije, ker je 1879 in 1880 leta pri kordonu, ko je pri več vaseh po jedna straža bila in je on po dve straži po 70 kr. računil, tedaj državo na dan za 70 kr. ogoljufal, dalje ker je v imeniku pri iz-kazu 15 stražnikov zaznamoval, da ne znajo pisati, med kojimi je tudi g. Candolini bivši c. kr. okrajni sodnik v Velikih Laščah. Prejel je za vsako stražo v jeseni in spomladi po 60 kr., po zimi po 70 kr., a izplačeval le po 55, 50, 40 in 35 kr. in to s tem izgovorom, da je, predno je od glavarstva iz Krškega denar dobil, iz svojega plačeval, tedaj si za obresti toliko vzel; kakor se je preračunilo, nad 300%. Obsojen je na 6 mesecev težke ječe, poostrene vsaki mesec z jednim postom, in ima povrniti stroške in zado-voljiti poškodovane. Bilo je zaslišanih 69 prič. Ob-ravnava je trajala 4 dni. — 11. grudna: Bara Sintič iz Preloke, omožena posestnica, 21 let stara, zaradi umora nezakonskega deteta na 2 leti težke ječe, vsaki mesec z jednim postom. — 10. grudna: Ana Uve, 37 let stara iz Potvrha, okraj Novomesto, je bila zatožena zaradi požiga svoje hiše. Porotniki so jo nekrivo spoznali.

— (Razpisano je mesto) glavnega davkarja v VIII., eventualno davkarja ali glavne davka-rije preglednika v IX. razredu za Primorsko. Prošnje z dokazom zmožnosti vseh treh deželnih jezikov na predsedstvo finančnega ravnateljstva v Trstu v 4 tednih.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Ptuj 13. decembra. Ravnokar ustanovili denarni zavod, hranilno-posojilno društvo za okraj Ptujski v pričo M. Vošnjaka in drugih.

Dunaj 13. decembra. Grof Rihard Clam-Martinic izvoljen je drugim podpredsednikom s 151 proti 131 glasom. Danes zadnja seja pred prazniki.

Budimpešta 13. decembra. Dolenja zbornica ukrenila je po predlogu Iranya, da

ostane pri svojem sklepu glede postavnega načrta o zakonih mej kristijani in židovi.

Listnica uredništva. „Anonymus, Šenčur pri Kranji“. Vašega brezimnega dopisa ne moremo vzprejeti, ko bi bil tudi resničen, kar pa nikakor ni. — G. Dolinar v Trstu. Potrjujemo, da dopisa iz Trsta s podpisom „Jastrebn“ niste Vi pisali. To potrdilo Vam damo iz-jemno, da imate mir pred gospodi, ki imajo navado po-vpraševati in zasledovati vedno le: kdo?, ne pa tudi: kaj?

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem-peratura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
12. dec.	7. zjutraj	731.52 mm.	— 4.6° C	brezv.	megla	0.00 mm.
	2. pop.	728.24 mm.	— 2.8° C	brezv.	megla	—
	9. zvečer	727.86 mm.	— 5.4° C	brezv.	megla	snega.

Srednja temperatura — 4.3°, za 3.5° pod normalom.

Dunajska borza

dné 13 decembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	79 gld.	20
Srebrna renta	79	75
Zlata renta	93	65
5% marena renta	93	85
Akcije narodne banke	838	—
Kreditne akcije	283	—
London	121	—
Srebro	—	—
Napol.	9	60
C. kr. cekini	—	72
Nemške marke	9	30
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	121
Državne srečke iz l. 1864.	100 gld.	167
4% avstr. zlata renta. davka prosta.	98	60
Ogrska zlata renta 6%	120	40
" " papirna renta 5%	87	40
5% štajerske zemljišč. od. ez. oblig.	85	25
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	115
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	119	25
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	102	80
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	104	50
Kreditne srečke	100 gld.	173
Rudolfove srečke	10	19
Akcije anglo avstr. banke	120	107
Tramway-društ. velj.	170 gld. a. v.	217

A. Debevec, zaloga premoga

Marije Terezi, e cesta št. 14.

Priznano (770—7)

najboljši premog

za zdatno znižano ceno.

☛ Za vsako konkurenčno ceno. ☛

3000

2 (788—1)

ostankov prepróg

(po 10—12 metrov) pošilja po poštne povzetji — ostanek po 3 gld. 80 kr.

L. Storch, tovarnik v Brnu.

☛ Ako bi se blago ne dopadalo, se more zameniti. ☛

Trboveljski gladki premog

cenejši kakor povsod drugje prodaje

Robert Kauscheg,

na Dunajski cesti št. 18.

v Gradišči št. 9.

(774—4)

Ako se vzame:

10.000 kg. = 1 železniški voz, stane 50 kg.	38 1/2 kr.	} iz kolodvora.
5.000 " = 1/2 železniškega voza,	50 " . . . 39 "	
2.000 " = 1/4 " " " "	50 " . . . 40 "	
2.000 " = 40 colnih stotov " " " "	50 " . . . 41 "	
1.000 " = 20 " " " "	50 " . . . 42 "	} iz magazina.
500 " = 10 " " " "	50 " . . . 43 "	
250 " = 5 " " " "	50 " . . . 44 "	

v elegantnej obliki priporoča po nižji ceni

„Narodna Tiskarna“

VIZITNICE

v Ljubljani.

Skupina krasnih ozaljškov za božična drevesca

z gibljivim angeljem, sveč-niki in svečavo.

Izvrstna skupina samih novih stvarij:

Št.	300	301	302	305
gld.	3.60	5.50	10.50	15.50

Manjše skupine.

Razne stvari za na božično drevesce gld. 1.50, 2.—, 2.50.

Specijalitete za drevesce:

☛ **Blesteče ledene oblice** in ledene sveče, 10 kosov za 80 kr., 1 gld.

Naravni češarki po 5 kr., taisti kot novi svečniki po 20 kr.; las walküre, 100 metrov dolg, 10 kr. Sneg za na drevesce 10 kr.; maj-hne barvane svetilnice s

svečkami od 5 do 8 kr.; taiste, fine, iz Marijinega stekla 8 do 30 kr. Bonboniere 5, 8 do 30 kr. Dvanajststoria sveče 5, 10 do 40 kr.

☛ **Guirlande iz ledu**, 2 metra dolge, 30 kr., majhne 10 kr. **Električne svečke**, 10 za 30 kr.; diamantni blesk, (rosa za potresati), 10 kr.; kodri 10 kr., ledene sveče 5 do 10 kr.; ledeno sadje 10 kr.

☛ **Božični angelci** po 15 do 30 kr.; fini z gibljivimi peruti, s pozavno in lasmi 50 kr., 75 kr., 1 gld., največji 2 gld. 50 kr. Mali božični mož 10, 20 kr.; nestrljivi zlati poveški 3, 4, 5 kr.

☛ **NOVO! Nestrljive brilj. ledene oblice** po 20 kr.

☛ **Brilj. guirlande** 25, 40 kr.; večne lučice 8 kr.

☛ **Elektr. luč** (magnezij); brilj. zvezde, severni sij 5, 10 do 30 kr.

☛ **Ilustrovan božični katalog** o vseh no-vostih za božično drevesce, smešnih stva-reh, igračah, galanterijskem blagu, stvarah za tombolo, kotilijonski redi in toure, — gratis, franko.

☛ **En gros rabat.** Pošilja samo za gotovino ali pa po poštne povzetji. (789—1)

Samo pri

Witte, Wien, verlängerte Kärntner-strasse, Ecke der Giselastrasse.

Filijale: v Zagrebu, v Ljubljani, v Pozunu.

Marijinceljske kapljice za želodec,

nepresežno izvrstno zdravilo zoper vse bo-lezni v želodci,

in nepresežno zoper neslast do jedi, slabi želodec, smrdeto sapo, napihne-nje, kislo podiranje, šči-panje, katar v želodci, zgago, da se ne nareja pesek in pšeno in slez, zoper zlatenico, gnjus in bljuvanje, da glava ne boli (če izvira bolečina iz želodca), zoper krč v že-lodci, preobloženje že-lodca z jedjo ali pijačo, črve, zoper bolezni na vra-nici, jetrah in zoper zlato žilo.

Glavna zaloga:

Lekar **C. Brady**, Kremsier, Moravsko.

Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane

☛ 35 kr. ☛

Prave ima samo: V Ljubljani: lekarna Gabriel Piccoli, na dunajski cesti; lekarna Josip Svoboda, na Prešernovem trgu. V Novem mestu: lekarna Dom. Rizzoli; lekarna Josip Bergmann. V Postojni: Anton Leban. V Gorici: lekarna A. de Gironcoli. V Ajdovščini: lekarna Michael Guglielmo. V Celju: lekar J. Kupferschmied. V Kranj: lekar Drag. Savnik. V Kamniku: lekar Josip Močnik. V Radov-ljici: lekar A. Roblek. V Sežani: lekar Ph. Ritschel. V Ormožli: lekar Ivan Blažek. V Škofej Loki: lekar Karol Fabiani.

☛ **Svaritev!** Ker se v zadnjem času naš iz-delek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja: Prave Marijinceljske kap-ljice za želodec morajo imeti v sklenici vtisnene be-sede: Echte Mariazeller Magentropfen — Brady & Dostal — Apotheker, sklenica mora biti zapečatena z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zavitku, na katerem je podoba Marijinceljske ma-tere božje, mora biti poleg te podobe vtisneno sod-nijsko spravljenost varstveno znamenje in zavoj mora biti zapečaten z našim varstvenim zname-njem. Izdelki podobnega ali istega imena, ki ne-majo teh znakov istinitosti, naj se zavrzajo kot po-narejeni in prosimo, naj se nam taki slučajji takoj na-znajo, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in prodajalci. (148—118)